

Til Stortingets Utenriks- og forsvarskomiteé

Teknas innspill til Statsbudsjettet 2026

Tekna er fagforeningen for 116 000 naturvitere, teknologer og studenter. Våre medlemmer har høyere utdanning og representerer viktige kunnskapsmiljøer i Norge, både i offentlig og privat sektor.

Vi ser en storstilt og viktig satsning på både forsvar og på teknologi i statsbudsjettet. Det støtter vi fullt og helt. Området er i en sterk utvikling, med en voksende forsvarsindustri og solide fagmiljøer i Norge. Dette gir oss også mange muligheter til å bidra i et fruktbart samarbeid internasjonalt med våre allierte.

Samtidig vil Tekna adressere et problem knyttet til kapasiteten innen viktige kompetanseområder knyttet til teknologi og realfag. Denne utfordringen er regjeringen selv pekt på i proposisjonen hvor det er beskrevet:

« ..Samtidig påvirkes reaksjonsevnen til Forsvaret av utfordringer med tilgang på tilstrekkelig personell med rett kompetanse, samt redusert tilgjengelighet og status på enkelte materielltyper (...). Utholdenheten til Forsvaret påvirkes av utfordringer med å rekruttere og beholde visse typer personell med kritisk kompetanse.»

Behovet for økt realfagsrekruttering er tydelig. Leder av forswarets IKT-avdeling har allerede varslet om betydelige behov. Hybrid krigføring og den raske utviklingen innen cyberdomenet krever en stor mobilisering av digital kompetanse.

Mangelen på teknologikompetanse rammer de fleste samfunnsområder. Dette er grundig dokumentert i Forsvarskommisjonens rapport. Situasjonen forverres ytterligere av fallende barnekull, flere og mer kompliserte oppgaver, og en synkende interesse for fordypning i realfag. Vi rekrutterer også færre studenter fra andre land, da vi har innført studieavgift på studenter fra land utenfor EØS, også fra land vi har et sikkerhetssamarbeid med som USA og Canada. Nedgangen i antallet studenter til realfaglige studier vil snart merkes i arbeidslivets etterspørsel etter slik kompetanse.

Det er kjent at vi over lang tid har vært helt avhengig av å rekruttere internasjonalt til våre doktorgradsprogrammer innen teknologi og naturvitenskap. Med økt konkurranse om de gode hodene innen disse fagområdene, også internasjonalt, vil forsvaret ha en utfordring. To av tre teknologer med en doktorgrad kommer fra et annet land, svært ofte fra land vi ikke har et sikkerhetssamarbeid med, og ofte fra Kina, Iran og Russland.

Dette er kandidater og medarbeidere som i hovedsak ikke vil kunne sikkerhetsklareres og vil da ikke være en kapasitet for det løpet som det legges opp til innen forsvar.

Nedgangen i studentrekruttering, også på lavere nivå, får store konsekvenser for rekruttering videre oppover i utdanningstrappen. Uten særskilte tiltak for økt rekruttering til STEM-fagene vil vi verken kunne dekke behovet for kompetent arbeidskraft eller opprettholde viktige fagmiljøer innen forskning og utdanning.

Tekna ber derfor komiteen fremme forslag om en gjennomgående satsning gjennom hele skoleløpet på rekruttering til realfag, med konkretisering av tiltak. En rekke land, og ikke minst EU, mobiliserer sterkt for å øke rekrutteringen til realfag og teknologi, og vi viser til en svært ambisiøs realfagsstrategi som Sverige nå er i gang med å realisere¹.

¹ [en-stem-strategi-for-sverige.pdf](#)